

Informacija o nastavku pregovora o statusu i ugovornim odnosima između vjerskih zajednica i države Crne Gore

Sloboda vjeroispovijesti, kao važan dio identiteta svakog ljudskog bića, zaštićena je kao jedno od ljudskih prava međunarodnim pravom i ustavima svih liberalno-demokratskih država, pa tako i Crne Gore. Ustav Crne Gore svakome obezbjeđuje slobodu misli, savjesti i vjeroispovijesti. Okvir vjerskih sloboda Crna Gora definisala je donošenjem Ustava 2007. godine, na način što vjerske zajednice odvajaju od države, kao ravnopravne i slobodne u vršenju obreda i vjerskih poslova, afirmišući na taj način i vjerski pluralizam koji nameće uzajamno uvažavanje i toleranciju kao važnu moralnu društvenu vrijednost. Polazište za uređenje odnosa između države i vjerskih zajednica danas su pored Ustava Crne Gore i Zakona o slobodi vjeroispovijesti ili uvjerenja i pravnom položaju vjerskih zajednica ("Službeni list CG", br. 74/2019 i 8/2021) i međunarodni standardi prepoznati u dokumentima Ujedinjenih nacija, Savjeta Evrope i OEBS-a.

Zakon o slobodi vjeroispovijesti ili uvjerenja i pravnom položaju vjerskih zajednica, upotpunio je okvir vjerskih sloboda u Crnoj Gori. Zakonom je propisano da sloboda vjeroispovijesti štiti teistička, ateistička i neteistička uvjerenja, kao i pravo da se, postupajući po sopstvenoj savjesti ne ispoljava bilo kakva vjera ili uvjerenje. Takođe, zakonom je regulisana nadležnost u više oblasti, kao što su: registracija ili evidencija vjerskih zajednica, prava i obaveze vjerskih zajednica i njihovih vjernika, kao i vjerska pouka i vjerske škole.

Usvajanjem Zakona o slobodi vjeroispovijesti ili uvjerenja i pravnom položaju vjerskih zajednica u Skupštini Crne Gore, Ministarstvo se obavezalo da vrši nadzor nad primjenom ovog Zakona. S obzirom da je Zakon stupio na snagu u januaru 2021. godine, stekli su se uslovi za donošenje podzakonskih propisa. Shodno tome, Ministarstvo je donijelo Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja Jedinstvene evidencije vjerskih zajednica. U prethodnom periodu u Knjigu evidentiranih vjerskih zajednica upisano je 20 (dvadeset) vjerskih zajednica, a u Knjigu registrovanih vjerskih zajednica upisane su dvije vjerske zajednice. U Knjigu evidentiranih vjerskih zajednica upisane su sljedeće vjerske zajednice: Nadbiskupski ordinarijat Bar, Crnogorska pravoslavna crkva, Jevrejska zajednica Crne Gore, Biskupski ordinarijat Kotor, Hrišćanska vjerska zajednica Jehovini svjedoci, Crkva Isusa Hrista Svetaca posljednjih dana u Crnoj Gori, Crkva hristovog Jevanđelja, Eparhija podgoričko-dukljanska Pravoslavne crkve Crne Gore, Hrišćanska adventistička crkva, Hrišćanski centar „Svetionik“, Jevanđeoska crkva „Riječ Božija“, Hrišćanska zajednica „Mozaik“, Biblijska Hrišćanska Zajednica, Zajednica Jevanđelja Isusa Hrista, Islamska zajednica u Crnoj Gori, Baha'í Vjera, Mitropolija crnogorsko-primorska Srpske pravoslavne crkve, Eparhija budimljansko-nikšićka Srpske pravoslavne crkve, Eparhija zahumsko-hercegovačka i primorska Srpske pravoslavne crkve i Eparhija Mileševska Srpske Pravoslavne Crkve.

U Knjigu registrovanih vjerskih zajednica upisana je Jevanđeoska crkva „Crossroads“ i vjerska zajednica „zajednica Jevreja“.

Ministarstvo pravde, radi na očuvanju i unapređenju vjerskih sloboda a posebno na uspostavljanju partnerskih odnosa sa vjerskim zajednicama. Članom 10 Zakona o slobodi vjeroispovijesti ili uvjerenja i pravnom položaju vjerskih zajednica propisano je: „Pojedina pitanja od zajedničkog interesa za Crnu Goru i jednu ili više vjerskih zajednica mogu se urediti ugovorom koji zaključuju Vlada Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada) i vjerske zajednice.“

Shodno gornjem, Vlada Crne Gore je potpisala ugovor u Vatikanu, dana 24. juna, 2011. godine, sa Katoličkom crkvom kroz temeljni ugovor sa Svetom Stolicom. Ministarstvo

vanjskih poslova vrši administrativno tehničke poslove za sprovođenje ovog Ugovora. Temeljni ugovor sa Svetom Stolicom ima značaj ratifikovanog međunarodnog ugovora.

Vlada Crne Gore je 2012. godine potpisala Ugovor o uređenju odnosa od zajedničkog interesa između Vlade Crne Gore i Islamske zajednice u Crnoj Gori. Ovim Ugovorom garantuje se puni pravni identitet Islamske zajednice u Crnoj Gori, na cijeloj teritoriji Crne Gore. Na osnovu gore navedenog Ugovora, Vlada Crne Gore, na sjednici od 3. aprila 2014. godine, donijela je Odluku o obrazovanju dijela Mješovite komisije za sprovođenje ugovora o uređenju odnosa od zajedničkog interesa između Vlade Crne Gore i Islamske zajednice u Crnoj Gori.

Vlada Crne Gore je 2012. godine potpisala Ugovor o uređenju odnosa od zajedničkog interesa između Vlade Crne Gore i Jevrejske zajednice u Crnoj Gori. Na osnovu gore navedenog Ugovora, Vlada Crne Gore, donijela je Odluku o obrazovanju dijela Mješovite komisije za sprovođenje ugovora o uređenju odnosa od zajedničkog interesa između Vlade Crne Gore i Jevrejske zajednice u Crnoj Gori, dana 3. aprila, 2014. godine, koja je objavljena u Službenom listu Crne Gore, pod brojem 22/14.

Do sada zaključeni ugovori sa vjerskim zajednicama ne predstavljaju njihovo privilegovanje na bilo koji način, već su logičan slijed prepoznatih potreba, odgovornog i partnerskog odnosa i pristupa, jer je Ministarstvo pravde odlučno da vodi dijalog sa svim zainteresovanim vjerskim zajednicama koje su, shodno Zakonu o slobodi vjeroispovijesti ili uvjerenja i pravnom položaju vjerskih zajednica u Crnoj Gori, upisane u Jedinstvenu evidenciju vjerskih zajednica.

Pregovori sa Srpskom pravoslavnom crkvom su započeti 2012. godine.

Takođe, Hrišćanska adventistička crkva, kao i šest (6) protestantsko-jevandeoskih crkava, upisanih u Evidenciju vjerskih zajednica, iskazale su i zvanično interesovanje kod nekadašnjeg Ministarstva za ljudska i manjinska prava da sa Vladom Crne Gore zaključe ugovor o uređenju međusobnih odnosa.

Ministarstvo pravde će, kroz Direktorat za saradnju sa vjerskim zajednicama, nastaviti da baštini i jača međuvjerski sklad, afirmiše razlike kao prednost, uvažava sekularno uređenje i poštuje sve vjerske zajednice nezavisno od političke ili bilo koje druge pripadnosti. Namjera Ministarstva je da, sklapanjem potencijalnih Ugovora i sprovođenjem već potpisanih Ugovora između države i vjerskih zajednica dodatno osnaži prava i slobode vjerskih zajednica zagarantovanih Ustavom Crne Gore i Zakonom. Za te aktivnosti, Ministarstvo pravde će formirati Radni tim koji će, osim članova iz Ministarstva pravde, činiti i predstavnik Ministarstva za ljudska i manjinska prava i predstavnik Kabineta predsjednika Vlade.